

ХААН КОНСАЛТИНГ
АУДИТ ХХК

“ХААН КОНСАЛТИНГ АУДИТ” ХХК

Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг 18 дугаар хороо, Манлайбаатар
Дамдинсүрэнгийн гудамж 14/4-р байр 3 давхарт

И-мэйл: info@khaanaudit.mn

khaanconsultingaudit@gmail.com

Шуудангийн хаяг: Төв шуудан 780

Утас: 976-70003775, /факс: 976-70114464

2026.02.25 № 02/09

Танай-ны №.....-т

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ОРХОН СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН**

ДАРГА Б.МӨНХБАЯР ТАНАА

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн
Төлөөлөгчийн хурлын 2025 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын
тайлан, гэрчилгээ хүргүүлэв.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Э.НАНДИНЧИМЭГ

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

101 он 08 сар 25 өдөр

Дугаар 107/2-1912.5397/

Дархан сум

888-206/22/118-СН-ТУС

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Байгууллагын 2025 оны батлагдсан төсвөөс Орхон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн хуралд Төлөөлөгчөөр сонгогдсон гишүүдийн тоонд үндэслэн Ардчилсан намд 3,000,000.00 төгрөгийн, Монгол Ардын намд 34,000,000.00 төгрөгийн санхүүжилт олгож, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5-д "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", 16.5.4-т "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", Улс төрийн намын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-д "Нам дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно", 10.1.5-д "Энэ хуулийн 34.6-д заасан хориглосон этгээдээс хандив, тусламж, санхүүжилт шууд болон шууд бусаар авах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны 195 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.11-т "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэсэн заалтуудыг үндэслэн **ШААРДАХ НЬ:**

1. Байгууллагын батлагдсан төсвөөс улс төрийн намуудад санхүүжилт олгож байгаа зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2026 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газар ирүүлэх,

2. Цаашид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байхад анхаарч, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга Б.Мөнхбаяр, нягтлан бодогч Э.Батжаргал нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

"ХААН КОНСАЛТИНГ АУДИТ" ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

"ХААН КОНСАЛТИНГ АУДИТ" ХХК-ИЙН АУДИТОР

Э.НАНДИНЧИМЭГ

Ч.БАЯРСАЙХАН

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МӨНХБАЯР

4525090137

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 он 02 сар 25 өдөр

Дугаар 106/01-19125394/

Дархан сум

ДНА-2026/52/НА-СТА-ТМЗ.

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд хүндэтгэл үзүүлэх тушаал гарган ажилчдын хүүхдүүдэд төсвийн хөрөнгөөр 413,600.00 төгрөгийн бэлэг худалдан авч, төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно", 15.1.5-д "Төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 21.1-т "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.6-т "Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан" гэсэн заалтуудыг үндэслэн **ШААРДЛАГА ӨГСӨН:**

1. Батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2026 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газар ирүүлэх,

2. Цаашид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байхад анхаарч, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга Б.Мөнхбаяр, нягтлан бодогч Э.Батжаргал нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

"ХААН КОНСАЛТИНГ АУДИТ" ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

"ХААН КОНСАЛТИНГ АУДИТ" ХХК-ИЙН АУДИТОР

Э.НАНДИНЧИМЭГ

Ч.БАЯРСАЙХАН

БАТАЛГААЖУУЛСАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.МӨНХБАЯР

4526090406

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

ОРХОН СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ДАРГА
Б.МӨНХБАЯР ТАНАА

2026.02.25 № 85
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд Төлөөлөгчөөр сонгогдсон гишүүдийн тоонд үндэслэн улс төрийн намуудад нийт 42,000.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон, хоолны хөнгөлөлтийг бусад байгууллагуудын жишиг нормоор тогтоогоогүй, нийтийн тээвэр зорчдоггүй нутаг дэвсгэрт үндэслэлгүй унааны хөнгөлөлт тооцон нийт 2,324.5 мянган төгрөг олгосон, хүүхдийн баярын бэлэгт 413.0 мянган төгрөг зарцуулсан зэрэг нийт 44,738.1 мянган төгрөгийн зөрчлүүд нь бидний тогтоосон 5,292.8 мянган төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаараа буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Эдгээр зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.5-д "Төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах", Улс төрийн намын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.5-т "Энэ хуулийн 34.6-д заасан хориглосон этгээдээс хандив, тусламж, санхүүжилт шууд болон шууд бусаар авах", 34 дүгээр зүйлийн 34.6-д "Нам дараах этгээдээс хандив авахыг хориглоно", 34.6.3-д Төрийн байгууллага болон

4527050193

нутгийн өөрөө удирдах байгууллага" гэж заасантай тус тус нийцээгүй бөгөөд бөгөөд санхүүгийн тайлагналын "Нийцсэн ба зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд нийт 21 төлөөлөгчтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө гаргах, төсөвт тодотгол хийх, дараа оны төсөв батлах, сумын засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийн тухайн жилд хийх ажил зэргийг хэлэлцэн нийт 7 удаа хуралдан холбогдох шийдвэрийг гаргаж, хурлын зардал гаргасныг бүртгэж, санхүүгийн тайланд толилуулж тодруулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Аудитыг гүйцэтгэхдээ Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан 2025-2026 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэлийн хүрээнд авсан судалгаанд дүн шинжилгээ хийж, эрсдэл бүхий асуудалд анхаарал хандуулсан болно.

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал нь 2025 онд 7 зорилт 42 арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжилтийг 95.0 хувиар тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МОНХБАЯР

